

Uppföljning av beslut på kongressen 2020/21

Styrelsen avlämnar, efter avslutad mandatperiod, nedanstående rapport till kongressen med uppföljning av beslut av kongressen 2020/21. På grund av pandemin fattades den stora merparten av besluten vid kongressens senarelagda andra del, den 23–24 augusti 2021, vilket har medfört att styrelsen har haft osedvanligt kort tid att verkställa besluten, endast ett och ett halvt år.

Ärende 20. Mål och strategier 2021–2023

Målen måste vara mätbara och planeras på alla nivåer i organisationen. Ta fram verktyg för att distrikt och föreningar, till exempel med hur man gör SWOT-analys för att lättare göra lokal strategi.

Efter att pandemin har förbundet initialt arbetat med att internt marknadsföra Medlemsresan och Dialogduken som till delar uppfyller kongressens önskemål. Förbundet har inte haft möjlighet att ta fram nya underlag till föreningar och distrikt för att göra SWOT-analys och liknande men har planerat att kommande period arbeta vidare med organisationens mål och strategier.

Ärende 25. Övriga motioner

Hälso- och sjukvård, motion 1–3

Hälsa, vård och omsorg görs till en lika stor profilfråga för SPF Seniorerna som pensioner, skatter och boendefrågor har varit den senaste kongressperioden.

SPF Seniorerna prioriterar sedan flera år tillbaka tre huvudfrågor: Trygg ekonomi, trygg vård och omsorg samt tryggt boende. Den senaste kongressen beslutade om reviderade stadgar där fler ämnesområden slogs fast: ”Frågor om äldres hälsa och omsorg, boende, ekonomi samt rätt att arbeta”, ”Vi ska främja social gemenskap. Vi ska främja folkhälsa och verka för ett livslångt lärande. Vi ska verka för forskning om äldre.” (1 kap., § 1)

Under kongressperioden har styrelsen arbetat med alla dessa stadgestyrda frågor, däribland hälsa, vård och omsorg. Förbundets förtroendevalda, sakkunnig och anställda har medverkat i otaliga sammanhang där förbundets inställning i frågorna klargjorts. Det har bland annat skett vid uppvaktningar av beslutsfattare, i dialogmöten, i form av expert i myndigheters råd, i offentliga utredningars referensgrupper, i organisationers och företags fora samt i remissvar. Förbundet har också skrivit och fått infört debattartiklar och medverkat i intervjuer i massmedia. Generalsekreteraren har prioriterat frågorna genom att arvodera två sakkunniga i vård och omsorg, en sakkunnig i läkemedelsfrågor, en i äldrefrågor och en i äldrepolitik.

Hälso- och sjukvård, motion 6–7

Ingen högre åldersgräns finns för mammografi. Var och en äldre kan tacka nej till fortsatt erbjudande av mammografiundersökning. Styrelsen uppdras att påverka politiker som kan besluta om att ta bort åldersgräns 75 år och högre för kvinnors mammografi. Verka för att kvinnor över 64 år ska screenas med cellprov och HPV-test för att tidigare upptäcka livmoderhalscancer. Verka för att kvinnor över 74 år screenas med mammografi för att tidigare upptäcka bröstcancer.

SPF Seniorerna tog bland annat fram rapporten Åldersdiskrimineringen i screeningprogrammen måste upphöra – Livet är betydelsefullt oavsett ålder, för att synliggöra problemet, samt skrev till och uppvaktade Socialstyrelsens generaldirektör om saken.

Tandvård, motion 8–10

Äldre får regelbundet tillgång till och översyn av mun- och tandstatus av tandhygienist alternativt tandläkare varje år, riksdagen ser över omfattningen av hälso- och sjukvårdslagen, så att även tänderna omfattas, kongressen gör förnyade ansträngningar angående kostnader för mun- och tandhälsa. Det bör ingå i den allmänna sjukförsäkringen i enlighet med SPF Seniorernas konsumentpolitiska program från kongressen 2017, arbeta för att kostnader för munhälsa ska ingå i sjukförsäkringen, arbeta för att förtydliga och samla ansvaret för information om tandvårdsstöden samt att arbeta för att förtydliga kommunernas och regionernas ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård.

Förbundets förtroendevalda, sakkunniga och anställda har medverkat i otaliga sammanhang där förbundets inställning i frågorna klargjorts. Det har bland annat skett vid uppvaktningar av beslutsfattare, i dialogmöten, i form av expert i myndigheters råd, i offentliga utredningars referensgrupper samt i organisationers och företags fora.

Omsorg, motion 11–16

Pensionären bör få välja äldreboende närmast sitt gamla boende. Kommunala pensionärsrådet i respektive kommun följer upp vilka aktiveringar som finns på äldreboende. Personal ska få behålla sina "kända pensionärer" i så stor utsträckning som det går och inte flytta runt personal på olika avdelningar.

Sträva efter att samma personer besöker/utför arbetsuppgifter för en pensionär som behöver hemtjänst. Alla äldre som får behovsprövad vård får träffa utbildad personal inom vård- och omsorg. Förbundet verkar för en lag som tvingar kommunerna att begära utdrag ur belastningsregistret vid anställning av personal inom äldreomsorgen.

En trygg äldreomsorg är en av SPF Seniorernas tre prioriterade områden. Förbundets förtroendevalda, sakkunniga och anställda har i olika sammanhang lyft dessa frågor. Det har bland annat skett vid uppvaktningar av beslutsfattare, i dialogmöten, i form av expert i myndigheters råd, i offentliga utredningars referensgrupper, i organisationers och företags fora samt i remissvar. Förbundet har också skrivit och fått infört debattartiklar och medverkat i intervjuer i massmedia.

Den 1 januari 2022 sjuösattes projekt Hemtjänstindex då förbundet beviljats medel från Allmänna arvsfonden för att under två ta fram ett seniorstyrkt nytt mått på hemtjänstens kvalitet. I slutet av året lanserades det första indexet. Arbetet med att ta fram Hemtjänstindex och se till att det används i kommunerna bidrar i många kommuner till att sätta fokus på frågorna och en diskussion om hur seniorer kan få en bättre hemtjänst.

Omsorg, motion 17

Rekommendera samtliga föreningar och distrikt att vid alla tillfällen, där benämningen brukare – muntligt eller i skrivelser – förekommer, påtala att SPF Seniorerna är inga brukare.

Förbundet använder inte termen brukare, varken om enskilda personer eller grupper av personer, och vare sig i intern eller extern kommunikation. Förbundets företrädare har i alla relevanta sammanhang framfört förbundets inställning till användningen av Brukare. Under kongressen reserverade sig ingen emot beslutet att avråda från användningen av Brukare, varvid styrelsen förutsätter att föreningar och distrikt lever upp till kongressens beslut.

Omsorg, motion 18

SPF Seniorerna driver frågan att ta bort åldersdiskrimineringen och åldersgränsen 65 år för rätten till merkostnadsersättning med hänvisning till "förslag till nya stadgar" §1 mom 3.

SPF Seniorerna driver frågan om att omotiverade åldersgränser ska avskaffas. Mestadels har kampen handlat om omotiverade åldersgränser för att få tillgång till vissa medicinska behandlingar. Men här inryms också ersättning för merkostnader i samband med en funktionsnedsättning som inträffar efter 65 års ålder. Förbundets förtroendevalda, sakkunniga och anställda har i flera sammanhang lyft dessa frågor. Det har bland annat skett vid uppvaktningar av beslutsfattare, i dialogmöten, i form av expert i myndigheters råd, i offentliga utredningars referensgrupper, i organisationers samt i företags fora.

Läkemedel, motion 21

Avgiften för vaccinationer bör vara likvärdig över hela landet.

Sedan ett drygt decennium tillbaka driver förbundet frågan om ett nationellt vaccinationsprogram för äldre, vilket skulle innebära avgiftsfri vaccination i hela landet mot influensa, pneumokocker, bältros och covid-19. I november 2021 publicerade vi skriften Dags för nationellt vaccinationsprogram för äldre tillsammans med PRO, SKPF Pensionärerna och LIF – De forskande läkemedelsföretagen, vilken byggde på en enkät som de tre seniororganisationerna genomfört bland ett slumpmässigt urval av sina medlemmar. Frågan har också tagits upp vid uppvaktningar av relevanta beslutsfattare och i panelsamtal och webinarier.

Enskilda regioners vaccinationsavgifter i övrigt har förbundet inte prioriterat eftersom vi har kraftsamlat för ett äldre vaccinationsprogram och att var och en av Sveriges 21 regioner beslutar om dessa avgifter självständigt.

Konsument, motion 24–25 och 27–28

SPF Seniorerna prioriterar och driver frågan att seniorer ska få delta i beslutsprocessen som handlar om utformning av tågagnar, så att äldre på ett tryggt och säkert sätt ska våga åka tåg i framtiden. Kommuner och regioner bör erbjuda pensionärer fri kollektivtrafik. SPF Seniorerna ska arbeta för att man på nationell, regional och kommunal nivå skapar strategier för att det digitala samhället blir ett samhälle där alla har en verklig möjlighet att vara delaktiga och där den enskildes integritet och säkerhet beaktas. Kommunerna omgäende kompletterar alla parkeringsplatser med en möjlighet att parkera på ett enklare sätt och utan krav på användning av SMS-baserade mobilappar. Detta kan ske medelst P-skiva, vanlig parkeringsautomat med en enkel instruktion.

Möjligheten till delaktighet och inkludering, oavsett digital kompetens, är en principfråga som förbundet arbetat med under kongressperioden. Styrelsen beslutade i mars 2022 om en särskild digital satsning, att en digitaliseringsstrategi ska tillsättas och uppmanade alla distriktsstyrelser att utse en digitaliseringsansvarig. I december beslutade styrelsen en digitaliseringsstrategi.

SPF Seniorerna är medlem i Sveriges konsumenter. Förbundet har även den vägen uppmärksammat på de konsumentpolitiska frågor som särskilt angår seniorer.

Självvalt livs slut, motion 29–30

Verka för att en statlig parlamentarisk utredning om frivillig döds hjälp tillsätts.

Förbundet har under denna korta kongressperiod inte haft möjlighet att prioritera denna fråga.

Miljö och klimat, motion 31–32

Förbundet uttalar stöd för åtgärder mot klimatförändringen. Rekommendera föreningar och distrikt att göra detsamma. SPF Seniorernas miljöpolicy upphöjs till hållbarhetspolicy och ses över och efterlevs. SPF Seniorerna uppmuntrar till mindre klimatpåfrestande resor, vikten av hållbar utveckling framhålls i kontakter med myndigheter, företag och organisationer, hållbar utveckling tillämpas i den praktiska verksamheten, samt att hållbarhetspolicyn tillämpas och underhålls på alla nivåer inom SPF Seniorerna.

Förbundet har tillsammans med ett antal föreningar arbetat fram ett förslag för att arbeta med miljö- och klimatfrågor och har skickat in en ansökan till Allmänna arvsfonden.

Pensionärsråd, motion 33–36

KPR ska lagstiftas att finnas i samtliga av landets kommuner, organiseras direkt under kommunstyrelsen, alla kommuner har KPR kommunala äldreråd, kommunens samtliga pensionärsorganisationer ska ingå i KPR, politiker för KPR beaktar och för vidare frågor till sin respektive politiska hemvist, förbundet verkar för att riksdagen lagstadgar KPR och LPR i kommuner och landsting/regioner, förbundet arbetar för att de kommunala pensionärsråden blir lagstadgad kommunal verksamhet, det arbetas fram ett dokument – ett reglemente som ska ligga till grund för pensionärsrådets arbete med möjlighet att tillfoga delar av lokalt intresse, Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, tar fram ett reglemente för pensionärsråd.

2021 inleddes en särskild satsning på engagemang i kommuners och regioners pensionärsråd, vilken hålls ihop av en projektledare. Regelbundna nyhetsbrev gjordes med information, underlag och råd om aktiviteter i pensionärsråden. Centrala digitala utbildningar genomfördes om bland annat opinionsbildning och påverkan för pensionärsråd, valet, fall och fallolyckor, boendepolitik samt Hemtjänstindex. Därutöver medverkade förbundskansliets personal på regionala utbildningar för pensionärsrådsaktiva. En checklista för ett bra pensionärsråd togs fram. Styrelsen beslutade, efter gedigna interna rådslag, en mall för reglemente för seniorråd samt en kandidatprofil för ledamöter i pensionärsråd. Mallen för reglemente överlämnades till andra seniororganisationer för att komma överens om en gemensam mall som SKR kan uppvaktas om. Kandidatprofilen togs fram som en vägledning för SPF Seniorernas valberedningar inför de nomineringar som föreningar och distrikt skulle göra inför den nya mandatperiodens början den 1 januari 2023.

Förbundsinternt, motion 37–42

Förbundsstyrelsen uppdras att under den kommande kongressperioden prioritera en kraftfull satsning i syfte att göra SPF Seniorerna allmänt känt bland vår befolkning.

Förbundet har under mandatperioden startat ett varumärkesarbete i syfte att göra SPF Seniorerna mer känt bland allmänheten. Förbundsstyrelsen har även genomfört flera varumärkesstärkande kampanjer under pandemin.

Medlemssystem och webb, motion 46–52

Förbundsstyrelsen uppdras att tillsätta en arbetsgrupp bestående av kompetenta ledamöter med uppdrag att förbereda en upphandling av ett funktionellt och användarvänligt system som är anpassat efter vår organisations behov. I rambudgeten avsätts tillräckliga medel för påtagliga förbättringar av it-systemen för medlemregistrering och hemsida. Uppdrar åt förbundsstyrelsen att ta fram en ambitiös och konkret plan för förbättringsarbetet, med tydliga tidsplaner och tydlig allokering av resurser. Uppdrar åt förbundsstyrelsen att inrätta en tydlig och transparent organisation som involverar föreningarna och distrikten i förbättringsarbetet. Kongressen beslutar om alternativgranskning genom att undersöka andra föreningsadministrativa system på marknaden med avsikten att få underlag för en objektiv jämförelse av funktionalitet och långsiktiga kostnader i förhållande till nuvarande system. I beslutet ska ingå att gruppen för utvärdering ska bestå av representanter från föreningar och distrikt, samt att uppdra åt förbundsstyrelsen att låta IT-gruppen och de båda referensgrupperna utvärdera nuvarande system, undersöka andra alternativa system samt ta fram en konkret plan för förbättringsarbetet.

Förbundet har genomfört flera träffar med organisationen för att få ett bra underlag för upphandling av ett nytt medlemsregister, gjort en större upphandling med hjälp av flera konsultbyråer, presenterat ett möjligt alternativ för organisationen samt därefter beslutat att upphandla ett nytt medlemsregister. I implementeringen av det nya registret kommer organisationen att delta i utformningen av det nya registret.